

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/139/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200037
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200037.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Mgr. U. F., narodený dňa XX.XX.XXXX, F., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/10/2014-36 zo dňa 21.07.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/10/2014-36 zo dňa 21. júla 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odvolanie navrhovateľa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a), písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) s použitím ustanovenia § 250l ods. 2 O.s.p. a ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že mal za preukázané, že navrhovateľ je poberateľom pretransformovaného výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“), pričom výsluhový dôchodok mu bol pretransformovaný dňa 01.07.2002 podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. z výsluhového príspevku, ktorý mu bol priznaný odo dňa 01.05.1999 podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“).

Poznamenal, že pre výšku a nárok na pretransformovaný výsluhový dôchodok bola navrhovateľovi zhodnotená doba služobného pomeru odo dňa 01.10.1968 do 25.09.1970 (základná vojenská služba hodnotená 1 rok a 360 dní v I. kategórii funkcií), odo dňa 01.02.1976 do 31.12.1998 (príslušník ZVJS služba hodnotená 22 rokov a 334 dní v I. kategórii funkcií) a odo dňa 01.01.1999 do 30.04.1999

(príslušník ZVJS služba hodnotená 120 dní v III. kategórii funkcií). Ďalej mal za preukázané, že navrhovateľ si žiadosťou zo dňa 25.04.2003 uplatnil nárok na starobný dôchodok, ktorý žiadal priznať odo dňa 16.04.2003.

S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/11/2011 zo dňa 28.09.2011 konštatoval, že použitie ustanovenia § 173i ods. 2 v spojení s § 12 ods. 2 a § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 01.07.2003 Z. z. (v znení zákona č. 222/2003 Z. z.) prichádza do úvahy len v prípadoch, kedy bol starobný dôchodok priznaný osobe, ktorej vznikol nárok na výsluhový dôchodok podľa § 38 alebo § 137 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. po 30.06.2002. Preto krajský súd vyjadril názor, že rozhodnutím odporcu zo dňa 15.07.2003 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 25.09.2003, ktorými odporca podľa § 21 ods. 1, 3 a § 173i ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietol žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok, nebolo o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok od dovŕšenia 55 roku veku rozhodnuté zákonným spôsobom. Poukázal na skutočnosť, že odporca pri vydaní preskúmaného rozhodnutia zo dňa 16.12.2013 do úvahy nebral skutočnosť, že navrhovateľ už žiadosťou zo dňa 25.04.2003 uplatnil nárok na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a starobný dôchodok žiadal priznať od 16.04.2003. Preto ak odporca navrhovateľovi priznal starobný dôchodok s poukazom na § 112 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení od 01.08.2005, krajský súd nepovažoval jeho postup za správny.

Zdôraznil, že odporca sám v rozhodnutí zo dňa 15.07.2003, ako aj v rozhodnutí zo dňa 25.09.2003 uviedol, že neskúmal podmienku potrebnej doby zamestnania na nárok na starobný dôchodok, k čomu krajský súd uviedol, že by nebolo v prospech navrhovateľa, ktorý svoj nárok na starobný dôchodok riadne uplatnil odo dňa 16.04.2003, ak by poukazoval na právoplatnosť rozhodnutí zo dňa 15.07.2003 a 25.09.2003, ako to odporca uviedol v písomnom vyjadrení zo dňa 19.02.2014.

Keďže odporca neskúmal navrhovateľov nárok na starobný dôchodok od dovŕšenia 55 rokov veku v zmysle § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov k 16.04.2003, ako to navrhovateľ uplatnil v žiadosti zo dňa 25.04.2003, dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu nie je v súlade so zákonom, a preto ho podľa § 250j ods. 2 písm. a), písm. e) O.s.p. s použitím ust. § 250l ods. 2 O.s.p. a ust. § 250q ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie.

Dodal, že pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového príspevku a v nej dosiahnuté hrubé zárobky a až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac však o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok, preto sa krajský súd stotožnil s postupom odporcu podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., pričom námietky navrhovateľa v tomto smere považoval za nedôvodné.

V ďalšom konaní stanovil odporcovi, aby znovu posúdil nárok navrhovateľa na starobný dôchodok od dovŕšenia 55 rokov veku v zmysle ustanovenia § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení ku dňu 16.04.2003, ako to vyplýva z jeho žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 25.04.2003, pričom je povinný sa tiež vysporiadať s námietkami navrhovateľa.

Nad rámec ešte poznamenal, že odporca napriek právoplatnému uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4C/76/2013-14 zo dňa 17.07.2013, ktorý mu dňa 13.11.2013 postúpil na rozhodnutie kompletný spisový materiál vo veci návrhu navrhovateľa na zaplatenie nedoplatku na starobnom dôchodku vo výške 48 732,97 €, sa týmto nárokom navrhovateľa absolútne nezaoberal a bez akéhokoľvek právneho dôvodu spisový materiál odstúpil Krajskému súdu v Žiline bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom rozhodol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal odporca včas odvolanie s tým, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil právny záver, že odporca má znovu posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok od dovŕšenia 55 rokov veku v zmysle ustanovenia § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení k 16.04. 2003, ako vyplýva zo žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok z 25.04.2003, pretože o žiadosti zo dňa 25.04.2003 už bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 15.07.2003 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 25.09.2003, ktorým bola žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá.

Vo vzťahu k návrhu navrhovateľa na zaplatenie nedoplatku na starobnom dôchodku vo výške 48 732,97 EUR odporca poznamenal, že navrhovateľovi nevznikol nedoplatok na dôchodku od 16.04.2003, pretože odporca od 16.04.2003 nepriznal žiadnu dávku dôchodkového poistenia. Odporca vydaním rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013 priznal navrhovateľovi starobný dôchodok od 01.08.2005 v sume 2 868 Sk mesačne, postupne zvyšovaný od 01.01.2014 na sumu 176,10 EUR mesačne. Doplatok odo dňa priznania starobného dôchodku, od 01.08.2005 do 03.01.2014 v sume 14 035,96 EUR bol navrhovateľovi poukázaný telegraficky dňa 18.12.2013.

Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a napadnuté rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdiť.

Navrhovateľ sa k podanému odvolaniu vyjadril podaním zo dňa 06.10.2014, v ktorom uviedol, že je jednoznačné, že mu bol nárok na starobný dôchodok nezákonným rozhodnutím odporcu zo dňa 15.07.2003 nezákonne odopretý. Poukázal aj na základné ľudské práva zakotvené v článku 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky. Uviedol, že odporca vedel, že v právnom a demokratickom štáte platí princíp právnej istoty, všeobecný zákaz retroaktivity, zákaz diskriminácie, ale ich rozhodnutiami zo dňa 15.07.2003 v spojení s rozhodnutím zo dňa 25.9.2003 a rozhodnutím zo dňa 16.12.2013 porušil. Okrem tohto porušil aj článok 30 a článok 19 (v spojení s článkami 15 a 17) Dohovoru č. 128. Preto navrhol, aby súd zrušil rozhodnutie odporcu zo dňa 16.12.2013 ako nezákonné z dôvodov ním uvedených v odvolaní voči rozsudku zo dňa 18.09.2014.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal odvolanie aj navrhovateľ. Dôvodil tým, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné. Navrhol preto, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok je potrebné z dôvodu nepreskúmateľnosti zrušiť.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tretej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Odvolací súd má za preukázané, že v preskúvanom prípade súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a), písm. e) O.s.p. s použitím ustanovenia § 250l ods. 2 O.s.p. a ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. a vrátil mu vec na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení rozsudku sa obmedzil iba na konštatovanie, že nakoľko odporca neskúmal nárok navrhovateľa o starobný dôchodok od dovŕšenia 55

rokov veku podľa § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení k 16.04.2003 ako si to navrhovateľ uplatnil v žiadosti zo dňa 25.04.2003, preskúmané rozhodnutie odporcu nebolo v súlade so zákonom.

Krajský súd teda rozhodol o zrušení preskúmaného rozhodnutia jednak z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p., t. j. z dôvodu, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, ale tiež z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p., t. j. z dôvodu, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Podľa § 250s O.s.p. je však proti rozsudku súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu, prípustné odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a), a b). V prejednávanej veci to znamená, že záver krajského súdu, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, je preskúmateľný odvolacím súdom na základe podaného odvolania, ale jeho zistenie, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, nemôže byť predmetom odvolacieho konania. Vzhľadom na uvedené je preto nevyhnutné, aby krajský súd, ktorý zruší preskúmané rozhodnutie správneho orgánu z dvoch dôvodov, z ktorých jeden môže byť predmetom odvolacieho konania a druhý nie, v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne vymedzil, v čom konkrétne vidí naplnenie každého z týchto dôvodov.

Odvolací súd má za to, že vlastné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je v tomto smere nedostatočné, preto je napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Navyše, rozhodnutím a postupom súdu prvého stupňa bolo obmedzené právo navrhovateľa na spravodlivé konanie, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Odvolaciemu súdu z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vôbec nie je jasné, v čom tento videl naplnenie dôvodov pre zrušenie rozhodnutia odporcu a vrátenie veci obsiahnutých v ustanovení § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. a v ustanovení § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p., teda ani odporkyni nemohlo byť zrejmé, o akú vadu v jeho konaní malo ísť, resp. v čom spočívalo nesprávne právne posúdenie, čo je prekážkou pre účinné uplatnenie práva na opravný prostriedok proti rozhodnutiu krajského súdu.

Posudzujúc obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku tak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu je z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné. Krajský súd totiž odôvodnenie výroku napadnutého rozsudku založil iba na formálnom, i keď rozsiahlom opise návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporcu, vyjadrenia odporcu, ústneho pojednávania, jednotlivých listín tvoriacich administratívny spis a na odkaze na ustálenú judikatúru, pričom vlastnému právnomu odôvodneniu svojich záverov v napadnutom rozsudku nevenoval pozornosť ani v minimálnom rozsahu, čím postihol napadnutý rozsudok deficitom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že povinnosť súdu vyrovnať sa s argumentmi účastníkov súdneho konania je jednou z najdôležitejších súčastí základného práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Napadnutý rozsudok postráda dostatočne argumentačne zrozumiteľný výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení s absenciou jasných, zrozumiteľných a dostatočne konkrétnych argumentov súdu.

Za daného stavu odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné ako skonštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá požiadavke vyplývajúcej z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorej je povinnosťou súdov uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založili. Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je totiž nepochybne požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu.

U nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok ani vady

správneho konania, preto bolo nutné takéto rozhodnutie zrušiť a otvoriť tým krajskému súdu procesný priestor pre vydanie rozhodnutia nového, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

O odvolaní navrhovateľa voči rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol odvolací súd tak, že jeho odvolanie odmietol, nakoľko navrhovateľ v predmetnom prípade nie je osobou oprávnenou na podanie opravného prostriedku proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 201 veta prvá O.s.p. môže účastník napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje. To však neznamená, že každý účastník konania je oprávnený na podanie odvolania; odporovalo by to totiž funkcii a povahe odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý dáva zákon účastníkovi konania na to, aby sa mohol domôcť nápravy, ak mu bola rozsudkom súdu prvého stupňa spôsobená ujma na jeho právach. Či k takejto ujme naozaj došlo, sa neposudzuje abstraktne, ale konkrétne - vo vzťahu k návrhu vo veci samej, ktorý účastník predložil v konaní pred súdom prvého stupňa. Tento návrh je základom rozhodnutia súdu prvého stupňa a iba z neho možno vychádzať pri posudzovaní, či je odvolateľ oprávnený domáhať sa nápravy, a teda nie zo subjektívneho presvedčenia účastníka konania o dôsledkoch vyplývajúcich pre neho z rozhodnutia súdu prvého stupňa. Ak teda súd prvého stupňa odvolateľovmu návrhu vyhovel v plnom rozsahu, nemôže sa tento cítiť rozhodnutím súdu poškodený, a nie je preto ani oprávnený sa proti nemu odvolať. Navyše podľa § 202 ods. 4 O.s.p., ktoré v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 platí aj v prejednávanej veci, odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

V posudzovanom prípade odvolateľ, ako navrhovateľ v konaní pred prvostupňovým súdom, žiadal v návrhu zo dňa 16.01.2014 zrušenie rozhodnutia odporcu. Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 24Sd/10/2014-36 zo dňa 21.07.2014 preskúmané rozhodnutie odporcu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a), písm. e) O.s.p. s použitím ustanovenia § 250l ods. 2 O.s.p. a ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. odvolanie navrhovateľa, ako podané neoprávnenou osobou, odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.